

**БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОТО
ОБРАЗОВАНИЕ – СМЯНА НА
ПАРАДИГМАТА?
БЪЛГАРСКИ РЕАЛНОСТИ И
ЕВРОПЕЙСКИ ПЕРСПЕКТИВИ**

**Доц. д-р Татяна Янакиева,
СУ “Св. Кл. Охридски”,
Катедра ”Библиотекознание, научна
информация и културна политика”**

Цел на БИН-образованието в XXI в.

- n Знанието като универсална ценност?
- n Професионално обучение - как да пакетираме знанието по подходящ начин и да го продаваме?

Основни дискуссионни проблеми:

- ü **Компетентности на БИН-специалистите през XXI в.**
- n “Competencies for special librarians of the 21st century: Library and Information studies programs survey (1998, 2003 г.) – анализ на учебните планове проведена в 372 ВУЗ в света
- n “Educating Library and Information Science Professionals for a New Century” (проект KALIPER, 1998/ 2000 г.)

Основни дискуссионни проблеми (продължение)

- ü **Образователни стандарти в епохата на глобализацията (Дискусия 2007 г.)**
- n Кой трябва да създава стандартите?
- n Кои са основните цели на БИН-образованието?
- n Образователно-квалификационни степени(ОКС) и усвояване на професионалните компетентности
- n Сертифициране на ВУЗ
- n Зависимост на кариерното израстване от ОКС
- n Гъвкава система на кредитиране в процеса на продължаващото обучение през целия живот.

Новата парадигма на БИН-образованието (“user-парадигма”)

- n Библиотеката като културна институция остава в центъра на библиотечно-информационното образование;
- n Интегрирани учебни планове (извън рамките на традиционната библиотечна проблематика);
- n Умения, приложими към всички области, свързани с информационния пазар и услуги;
- n Организация и управление на дигитална информация;
- n Лицензионни режими и авторското право;
- n Професионална реализация в секторите “маркетинг” и “връзки с обществеността” на фирмите.

Предизвикателствата пред БИН общността в европейски контекст на промени. Европейски измерения на дискусията за БИН-образованието

- ∅ *Цел и рамка на ВО -
Лисабонската декларация от
2000 г. и Болонския процес*
- ∅ *Цел на БИН-образованието в ЕС -
подготовка на всички видове
информационни специалисти
(не само на библиотечни такива)*

Предизвикателствата... (продължение)

Изследователска
дейност;
Преподавателска
дейност

Докторска
степен

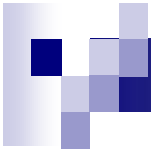
Магистърска
степен

Специализация;
Подготовка за
изследователска
дейност

Бакалавърска степен
(първо ниво - БИН - специални
дисциплини)

Бакалавърска степен
(първо ниво - общи дисциплини)

∅ “Дъблински критерии”
 (“*Joint Quality Initiative*”) за
определяне на
компетентностите,
изградени на всяко
образователно равнище

Предизвикателствата... (продължение)

- ∅ “*European curriculum reflections on library and information science education*”(2005) – опит за създаване на европейски образователен стандарт

European Association
for Library & Information Education and Research

- ∅ *EUCLID guidelines for curriculum development* (ян. 2008)

Предизвикателствата... (продължение)

- ∅ Европейско образователно пространство в БИН-сектора:
- Общ изследователски сектор;
- Взаимодействие на академичния сектор с практиката за решаване на практически задачи и формулиране на нови изследователски теми;
- Мобилност, гъвкавост, интернационализация;
- Сътрудничеството между академичния сектор и професионалните асоциации в БИН-сектора за продължаващо обучение на библиотечните специалисти; система система за акумулиране на кредити;
- Акредитация – Единна Европейска система за сертифициране

Български реалности в БИН-образованието

- n *Състояние на библиотечната система - емпирично изследване “Готовност на българските библиотеки за превръщането им в центрове на знанието на информационното общество”*
- n *Изпреварваща роля на БИН- образованието – фактор за подобряване на библиотечната система*
- n *Нова парадигма на БИН-образованието – изграждането на професионални компетентности за работа в съвременните библиотеки, в информационни центрове, бизнес-организации и в други “интелигентни организации”*

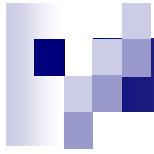
Българските предизвикателства?

- ü Демографска криза и влиянието ѝ върху БИН-образованието в XXI в.
- ü Насочване към други европейски ВУЗ
- ü Безконтролно увеличаване на ВУЗ в страната - силна конкуренция за все по-намаляващ образователен пазар
- ü Липса на държавна политика - забавено законодателство, неизградена скала за кариерно израстване на библиотечните специалисти
- ü Библиотечен персонал и неговия имидж
- ü Кариерно израстване

Заклучение

Нужна е национална стратегия!!!

Благодаря за вниманието!

За контакти:

tatyana_yanakieva@yahoo.com